

Backcasting

– å lage en handlingsplan

Backcasting, eller tilbakeskuing, er en effektiv måte for å lage en dynamisk handlingsplan for et prosjekt. Vi foretar en «tidsreise» til en tenkt framtid der vi har oppnådd det vi vil, og ser tilbake for å finne ut hva som brakte oss dit. Framtiden er «nåtid» og nåtiden er «fortid».

Tips!

«Nåtiden» i en backcasting er et drømmescenario, den er det vi ønsker oss.

Ikke tenk for mye – kast deg uti!

DU TRENGER

- En prosjektidé
- En prosjektgruppe
- Post-it lapper i fire farger (grønne, rosa, oransje og gule)
- Tusjer
- Tavle eller vegg
- 2–3 timer

Tips!

Inviter gjerne din leder eller prosjekteier med. Selv om de ikke skal delta i selve prosjektarbeidet, vil ledere ofte kunne bidra med informasjon som det er nyttig å kjenne til tidlig i prosessen, for eksempel om mulige finansieringskilder. Det er også en effektiv måte å holde en leder oppdatert og engasjert på.

METODE

1. OVERSKRIFT: PROSJEKTIDÉ

Idéen må være klart definert og bli forstått av alle i prosjektgruppa.

Tips!

Er du usikker på selve prosjektidéen? Da er det kanskje for tidlig med en backcasting. Prøv heller å jobbe med en pitch eller kjør en aksjonslærings-samtale i gruppa for å klargjøre og konkretisere idéen din.

2. NÅTID: ENDRINGER

Beskriv tre gode endringer som er en følge av dette prosjektet.

Forestill deg at du står i framtiden, og omtal framtiden som nåtid: «Alle elever i Rogaland deltar på minst ett barnebokbad i løpet av mellomtrinnet og ett i løpet av ungdomsskolen», «Barnebokbad er en av pilarene i samarbeidet mellom folkebibliotekene og grunnskolene i Rogaland» ...

Alle i gruppa bruker noen minutter på å tenke gjennom og notere ned egne forslag. Tenk: Vi har gjennomført prosjektidéen vår, og det har ført til ...

I fellesskap: Forslagene luftes og diskuteres til dere blir enige om hvilke tre endringer som er mest ønskelige. Skriv de tre ENDRINGENE på en oransje post-it, og klistre opp under «Nåtid».

3. FORTID: HANDLINGER

Tenk at de tre ENDRINGENE er en realitet. Dere ser bakover og spør dere selv: Hvordan fikk vi til dette? Beskriv de HANDLINGENE som har ført fram til disse ENDRINGENE. Snakk hele tiden i fortid!

- Hvilke hendelser har vært med på å skape en forandring?
- Hva var det siste dere gjorde før dere nådde i mål?
- Hva skjedde før det? Og før det? Og før det? ...

Alle i gruppa bruker noen minutter på å tenke gjennom og notere egne forslag på grønne post-it lapper.

I fellesskap: De grønne post-it'ene med HANDLINGER klistres opp på linje med den ENDRINGEN de har vært relevante for. Overlappende eller like handlinger klistres sammen/inntil hverandre.

Tips!

Disse handlingene vil til slutt bli oppgaver i en handlingsplan, så vær konkret og spesifikk. Det er ingen grense for hvor mange handlinger dere kan ha!

Tips!

Tre endringer er nok! Endringene vil bli til målsettinger når du er ferdig med prosessen, og backcastingen skal brukes som handlingsplan. Flere enn tre blir fort uhåndterlig. Vær så konkret som mulig! Svevende eller generelle endringer er vanskelige å følge opp med handlinger.

For å tydeliggjøre de ulike tidene, kan møteleder stille seg fysisk i «nåtiden» når det er den det snakkes om, og flytte seg til fortiden når dere etterpå drøfter handlinger.

4. FORTID: UTFORDRINGER

Se tilbake og beskriv utfordringer/barrierer som du støtte på underveis.

- Hvilke interne utfordringer møtte dere underveis?
- Hvilke eksterne utfordringer møtte dere underveis?
- Hva gjorde dere for å håndtere eller løse dem?

Alle i gruppa bruker noen minutter på å tenke gjennom og notere egne forslag på rosa post-it lapper.

I fellesskap: De rosa post-it'ene med UTFORDRINGER kobles til HANDLINGER de har vært relevante for.

5. FORTID: HJELP

Se tilbake og beskriv den hjelpen du fikk underveis for å overkomme utfordringene.

- Hvilken intern hjelp fikk dere underveis?
- Hvilken ekstern hjelp fikk dere underveis?
- Hva gjorde dere for å få denne hjelpen?

Alle i gruppa bruker noen minutter på å tenke gjennom og notere egne forslag på gule post-it lapper.

I fellesskap: De gule post-it'ene med HJELP kobles til UTFORDRINGER den var relevant for.

Tips!

Handlingsplanen er dynamisk – den skal brukes, og endres.

6. TIDSPLAN

I hvilken rekkefølge skjedde HANDLINGENE (med påkoblede UTFORDRINGER, BARRIERER OG HJELP)? Angi datoer/tidsspenn på toppen.

- Fordel roller og oppgaver. Hvem skal ta initiativ til hva?

REFLEKSJON

- Hvordan sikrer du framdriften i prosjektet?
- Er rollefordelingen klar?
- Er oppgavefordelingen klar? Vet alle hva de har ansvar for?
- Hva er neste skritt?
- Tilfører denne metoden noe nytt til ditt prosjekt?

UTFORSK

- Backkasting av StrategyLab (dansk rådgivningsfirma).
<http://www.strategylab.dk/portal/tools/strategibanken/metoder/forecastingsmetoder/backcasting>
- Procesverktøy – backkasting. Teamuniverset. Kompetenceudvikling DK.
<https://kompetenceudvikling.dk/teamunivers/proces/backcasting.pdf>